

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 109/2018-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť Rádu svätého Benedikta so sídlom v Komárne, Palatínova 10-12, Komárno, a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Lászlóom Lengyelom, advokátska kancelária, Ružová dolina 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2 Sžo 50/2016 a jeho uznesením z 26. júla 2017 v tomto konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Rádu svätého Benedikta so sídlom v Komárne a [REDACTED] [REDACTED], o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenými osobami.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. novembra 2017 doručená sťažnosť Rádu svätého Benedikta so sídlom v Komárne, Palatínova 10-12, Komárno (ďalej aj „sťažovateľ v I. rade“), a [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ v II. rade“, spolu aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní sp. zn. 2 Sžo 50/2016 a jeho uznesením z 26. júla 2017 v tomto konaní.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v I. rade vystupoval ako žalobca v konaní vedenom pod sp. zn. 24 S 24/2015 na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), ktorého predmetom bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný úrad“) č. OU-ZH-PLO-2015/001405 z 23. januára 2015. Okresný úrad prípisom označeným ako „*Zánik nájomných zmlúv o prenájme pozemkov na výkon práva poľovníctva, zánikom osoby – upozornenie*“ sťažovateľovi v I. rade oznámil, že zmluvu o užívaní poľovného revíru vyradil z evidencie ku dňu jej zániku, teda k 24. novembru 2014, pretože podľa jeho zistení sťažovateľ v I. rade k tomuto dňu zanikol ako právnická osoba. Sťažovateľ v I. rade prípis vyhodnotil ako individuálny správny akt (rozhodnutie) a podal proti nemu žalobu podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v tom čase. V žalobe dôvodil právnym názorom, podľa ktorého jeho výmazy „*v registri organizácií vedenom na Štatistickom úrade Slovenskej republiky, ako aj v evidencii cirkevných právnických osôb vedenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky... samé o sebe nemajú za následok zánik žalobcu a sú nepostačujúce na postup žalovaného napadnutý žalobou.*

Registrácia cirkevnej právnickej osoby... nemá konštitutívny charakter a nie je podmienkou jej vzniku, a teda výmaz cirkevnej právnickej osoby z evidencie vedenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky sám o sebe nespôsobí zánik cirkevnej právnickej osoby. Otázku existencie žalobcu ako právnickej osoby je potrebné posúdiť podľa ustanovení kánonického práva.“

3. Krajský súd uznesením č. k. 24 S 24/2015-108 zo 17. decembra 2015 konanie o žalobe sťažovateľa v I. rade zastavil. Vychádzal z potvrdenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. MK-2975/2014-260/19908 z 24. novembra 2014 o vyradení sťažovateľa v I. rade z evidencie právnických osôb odvodzujúcich svoju právnu subjektivitu od cirkví alebo náboženských spoločností, z dekrétu arcibiskupa Trnavskej arcidiecézy č. 8037/1 z 5. novembra 2014 o odobrání súhlasu na pôsobenie sťažovateľa v I. rade a o ukončení jeho činnosti, a poukázal i na rozhodnutia ústavného súdu v súvisiacich veciach vedených pod sp. zn. II. ÚS 186/2015 a sp. zn. II. ÚS 291/2015. Nadväzne dôvodil nedostatkom spôsobilosti sťažovateľa v I. rade ako žalobcu byť účastníkom konania, pričom *„táto vada existuje už od momentu začatia konania, návrh na začatie konania (žalobu) podal subjekt, ktorý 24. novembra 2014 zanikol v dôsledku výmazu z registra cirkevných právnických osôb, a v dôsledku ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 308/1991 Zb. štát uznáva len tie cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré sú registrované. Nebol dôvod konať s tvrdým právnym nástupcom žalobcu, k procesnému nástupníctvu by mohlo dôjsť len vtedy, ak by žalobca ako účastník konania stratil spôsobilosť byť účastníkom konania až v priebehu konania. Z uvedeného dôvodu súd konanie podľa § 104 ods. 1 (Občianskeho súdneho poriadku, pozn.) zastavil.“*

4. Sťažovateľ v I. rade podal proti uzneseniu krajského súdu odvolanie, v ktorom namietal odňatie možnosti konať pred súdom, keďže krajský súd zastavil konanie *„napriek tomu, že neboli splnené zákonné podmienky“*. Namietal, že mu krajský súd neumožnil vyjadriť sa k listinným podkladom (potvrdenie ministerstva, dekrét diecézneho ordinára), a tak mu odňal právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Taktiež kritizoval odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý podľa jeho názoru nevenoval pozornosť jeho argumentom, podľa ktorých jeho zánik a prechod jeho majetku na inú osobu

môže založiť výlučne rozhodnutie Apoštolskej stolice, k čomu nedošlo, a preto je aj dekrét arcibiskupa Trnavskej arcidiecézy č. 8037/1 z 5. novembra 2014 neplatný (čo sťažovateľ v I. rade preukazoval fotokópiou listu Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života č. 17421/90 z 19. januára 2015 spolu s jeho úradným prekladom). Napokon nesprávne právne posúdenie veci sťažovateľ v I. rade oprel o právny názor o absencii konštitutívnych účinkov evidencie cirkevných právnických osôb vedenej ministerstvom podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/1991 Zb.“).

5. Najvyšší súd uznesením z 26. júla 2017 v konaní sp. zn. 2 Sžo 50/2016 napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil. K námietke sťažovateľa v I. rade o odňatí možnosti oboznámiť sa s listinnými podkladmi najvyšší súd citujúc § 114 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku uviedol, že *„uvedená právna úprava sa... týkala doručovania podaní účastníkov (žaloby, vyjadrenia k žalobe...) a nie doručovania listinných dôkazov. Pritom toto ustanovenie sa na konanie v správnom súdnictve vzťahovalo len primerane (§ 246c OSP). Nebolo preto povinnosťou krajského súdu v danej veci iniciatívne oboznamovať žalobcu so zadováženými listinnými dôkazmi. Nič však nebránilo žalobcovi resp. jeho právnenému zástupcovi, aby si iniciatívne naštudovali obsah predmetného spisu krajského súdu.“*

6. K otázke právnej subjektivity sťažovateľa v I. rade najvyšší súd zdôraznil súdnu preskúmateľnosť rozhodnutí ministerstva o odmietnutí registrácie a vyvodil, že ak sťažovateľ v I. rade *„tvrdí, že dokument o jeho zrušení, ktorý vydal trnavský arcibiskup, je neplatný a preto na jeho základe ho Ministerstvo kultúry... nemalo vyradiť z evidencie (lebo takú právomoc by mala len Kongregácia, ktorá vykonáva právomoc Apoštolskej stolice... a ktorá o zrušení žalobcu a o prechode jeho majetku nikdy nerozhodla...), mal sa žalobou v správnom súdnictve domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia, ktorým došlo k zrušeniu jeho registrácie. V danom štádiu konania však preskúmaniu zákonnosti uvedených správnych aktov bráni ustanovenie § 245 ods. 1 OSP, podľa ktorého pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posúdi súd i zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie*

opiera, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie záväzné a ak nie je na jeho preskúmanie určený osobitný postup.“.

7. V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ v I. rade na podklade rozsiahlej rekapitulácie štrasburskej judikatúry i rozhodovacej praxe ústavného súdu o rovnosti zbraní v súdnom procese a o kontradiktórnosti súdneho konania uzatvára, že *„výklad odvolacieho súdu ustanovení § 114 ods. 2 a § 246c Občianskeho súdneho poriadku je formalistický a reštriktívny a je nesúladný s ústavou ako aj s Listinou a Dohovorom“.* Totiž právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého má konajúci súd doručovať účastníkom iba procesné podania protistrany, nie listinné dôkazy, podľa sťažovateľa v I. rade *„nemá racionálny zmysel a predstavuje popretie použitej právnej úpravy... Súd prvej inštancie porušil právo sťažovateľa vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom a tým aj princíp rovnosti zbraní a práva na kontradiktórne konanie a odvolací súd neurobil v tom nápravu.“.*

8. Rekapitulujúc požiadavky plynúce na kvalitu odôvodnení súdnych rozhodnutí z ústavno-súdnej judikatúry sťažovateľ v I. rade poukazuje na zásadné námietky voči uzneseniu krajského súdu, ktoré vo svojom odvolaní predniesol, a konštatuje, že *„tieto svoje tvrdenia podrobne odôvodnil a predložil aj súdu prvej inštancie ako aj odvolaciemu súdu relevantné dôkazy. Napriek tomu, že tieto tvrdenia sťažovateľa v I. rade majú zásadný právny význam pre rozhodnutie v predmetnej veci – mohli byť podkladom pre opačné rozhodnutie ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd nezaoberal s týmito tvrdeniami sťažovateľa v I. rade, nechali ho bez povšimnutia, nevyvrátili jeho argumentáciu a ani nevysvetlili, prečo nie je jeho názor správny.“.* V dôsledku citovaného pochybenia došlo podľa názoru sťažovateľa v I. rade k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu i jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

9. Napokon sťažovateľ v I. rade namieta aj formalistický výklad ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov i zákona č. 308/1991 Zb. regulujúcich právnu subjektivitu právnických osôb vo väzbe na skutočnosť, že on sám je právnickou osobou, ktorá svoju právnu subjektivitu odvodzuje od registrovanej cirkvi (rímskokatolíckej cirkvi). Krajský súd i najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa v I. rade *„vykladali a aplikovali kogentné ustanovenia zákona č. 308/1991 Zb. tak, že natoľko*

odchýlili od ich znení, že zásadne popreli ich účel a význam“. Na rozsiahlom priestore sťažovateľ v I. rade obhajuje právny názor, podľa ktorého evidencia cirkevných právnických osôb podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb. nemá konštitutívny charakter, a preto výmaz z nej nemá za následok zánik právnickej osoby odvodzujúcej svoju právnu subjektivitu od registrovanej cirkvi. Pre vznik a zánik takýchto právnických osôb, ak právnu subjektivitu odvádzajú od rímskokatolíckej cirkvi, je rozhodujúci kvalifikovaný prejav vôle samotnej tejto cirkvi, ktorý je regulovaný normami kánonického práva. Na ich rešpektovanie a uplatňovanie sa Slovenská republika zaviazala v Základnej zmluve medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou (ďalej len „Základná zmluva“). Preto ak najvyšší súd napriek uvedeným právnym hodnoteniam potvrdil zastavenie konania o žalobe sťažovateľa v I. rade dôvodiac jeho právnym zánikom, potom *„napadnuté rozhodnutie... napĺňa všetky... základné znaky arbitrárneho a formalistického rozhodnutia súdu. Preto jeho postupom a uznesením boli porušené základné práva sťažovateľa v 1. rade podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., ustanovenia čl. 36 ods. 1 Listiny... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“.*

10. V závere sťažnosti sa uvádza, že *„z dôvodu procesnej opatrnosti, že by ústavný súd nepriznal sťažovateľovi v 1. rade v tomto konaní procesnú subjektivitu ad hoc, sťažovateľ v 2. rade poukazuje na skutočnosť, že je štatutárnym zástupcom sťažovateľa v 1. Z tohto dôvodu je takou osobou, ktorá má na existencii skutočný záujem a skutočne môže spravodlivo chrániť práva sťažovateľa v 1. rade. Preto sťažovateľ v 2. rade je oprávnený podať túto sťažnosť.“.*

11. Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti meritórne takto rozhodol:
„Základné práva Rád svätého Benedikta so sídlom v Komárne – Slovenská republika, Palatínova ul. Č. 10 – 12, 945 05 Komárno podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenia čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.07.2017 spis. zn. 2Sžo/50/2016 porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.07.2017 spis. zn. 2Sžo/50/2016 sa zrušuje a vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľov v 1. a 2. rade na účet ich právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

14. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba..., ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Ústavný súd z vlastnej činnosti zistil, že sťažovateľ v I. rade sa už v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáhal ochrany svojich základných práv a slobôd viacerými sťažnosťami podanými v minulosti proti zásahom orgánov verejnej moci (všeobecných súdov). V troch z nich (s ohľadom na časové súvislosti) bola základnou námietkou, z ktorej sťažovateľ v I. rade vyvodzoval porušenie základných práv a slobôd, otázka jeho právnej subjektivity, resp. prípadného zániku.

17. V konaní sp. zn. II. ÚS 186/2015 ústavný súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa v I. rade (doručená 4. februára 2015) proti postupu Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 959/2014 a jeho uzneseniu z 12. januára 2015, ktorým bolo zrušené uznesenie prvostupňového súdu o nariadení predbežného opatrenia a konanie bolo zastavené. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 186/2015-23 z 26. marca 2015 sťažnosť odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou, pretože *„podľa aktuálneho právneho stavu Rád svätého Benedikta (sťažovateľ) zanikol dňom výmazu (vyradenia) z evidencie právnických osôb, pričom v tomto konaní pred ústavným súdom nie je aj vzhľadom na princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu dôvod uvažovať o tom, aby mu bola priznaná právna subjektivita ad hoc, keďže touto otázkou sa bude zaoberať príslušný všeobecný súd, ktorého právomoc predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu“*.

18. V konaní sp. zn. II. ÚS 291/2015 ústavný súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa v I. rade (doručená 19. marca 2015) proti rozsudku najvyššieho súdu z 2. decembra 2014 v konaní sp. zn. 4 Sžf 12/2014 (súdny prieskum zákonnosti daňového rozhodnutia). Ústavný súd zistil (zo spisového materiálu vo veci II. ÚS 186/2015), že sťažovateľ v I. rade ako právnická osoba *„bola... vyradená z evidencie právnických osôb odvodzujúcich svoju právnu subjektivitu od Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike. Podľa aktuálneho právneho stavu teda Rád svätého Benedikta v Komárne zanikol dňom výmazu (vyradenia) z evidencie právnických osôb vedenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky 24. novembra 2014“*, a preto *„prípisom... vyzval Rímskokatolícku cirkev, Trnavskú arcidiecézu... ako právnu nástupkyňu Rádu svätého Benedikta, aby mu oznámila, či trvá na sťažnosti...“*. Vyzvaný právny nástupca vzal podanú sťažnosť späť, a tak ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 291/2015-16 z 30. apríla 2015 konanie o sťažnosti zastavil.

19. Napokon, pod sp. zn. Rvp 13127/2016 je v súčasnosti vedené konanie o sťažnosti sťažovateľa v I. rade (doručená 30. septembra 2016) proti uzneseniu najvyššieho súdu z 29. júna 2016 v konaní sp. zn. 6 Sžnz 5/2015, ktorým bolo zastavené konanie o žalobe sťažovateľa v I. rade (podaná 17. júla 2015) na ochranu proti inému nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy. Ten mal podľa žalobcu (sťažovateľa v I. rade) materiálne spočívať v jeho vyradení z evidencie cirkevných právnických osôb vedenej ministerstvom. Dôvodom zastavenia konania bolo zistenie najvyššieho súdu, podľa ktorého *„dekrétom Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života vo Vatikáne, prot. č. 17421/1990 z 13.11.2015 sa zrušil Rád svätého Benedikta so sídlom v Komárne - Slovenská republika so sídlom Palatínova ulica 10-12, Komárno“*. Ústavný súd si v rámci predbežného prerokovania tejto sťažnosti zaobstaral uznesenie najvyššieho súdu z 26. júla 2017 v konaní sp. zn. 7 Cdo 11/2016, ktorým najvyšší súd zastavil konanie (určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam) o dovolaní sťažovateľa konštatujúc síce, že *„má... evidencia cirkevných právnických osôb ministerstvom kultúry deklaratórny charakter a nie konštitutívny, ako je to u iných registrov, kde právnická osoba vzniká alebo zaniká zápisom do príslušného registra“* a *„uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania a uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania boli nesprávne, keďže... v čase vydania oboch rozhodnutí súdov nižšej inštancie, pôvodný žalobca bol existujúcou právnickou osobou s právnou subjektivitou.“*, avšak *„definitívne... o zrušení predmetného subjektu napokon rozhodla Svätá stolica vydaním Dekréту Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života prot. č. 17421/1990 z 13. novembra 2015... čo nastalo až potom, ako súd prvej inštancie zastavil konanie a následne odvolací súd odmietol odvolanie pôvodného žalobcu ako odvolanie podané subjektom, ktorý na to nebol oprávnený...“*. O tejto sťažnosti nebolo dosiaľ v rámci jej predbežného prerokovania rozhodnuté.

20. Aj pre rozhodnutie o tu predbežne prerokovanej sťažnosti je podstatné, či v čase jej podania sťažovateľ v I. rade mal právnú subjektivitu. V prípade kladnej odpovede je povinnosťou ústavného súdu skúmať, či v sťažovateľ v I. rade nestratil právnú subjektivitu po podaní sťažnosti. V prípade zápornej odpovede (teda, že v čase podania sťažnosti sťažovateľ v I. rade nemal právnú subjektivitu, lebo ako právnická osoba zanikol), je

nevyhnutné sťažnosť sťažovateľa v I. rade odmietnuť ako podanú zjavne neoprávnenou osobou. Vyplýva to z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj § 49 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorých sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba. Za týchto okolností (právna) existencia sťažovateľa v I. rade ako právnickej osoby (jej právna subjektivita) je procesnou podmienkou konania pred ústavným súdom o sťažnosti, podobne ako v konaní pred všeobecnými súdmi.

21. Napriek tomu, že III. senát ústavného súdu sa nestotožňuje s právnym názorom II. senátu ústavného súdu (II. ÚS 186/2015), podľa ktorého *„Rád svätého Benedikta (sťažovateľ) zanikol dňom výmazu (vyradenia) z evidencie právnických osôb“* vedenej podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb., ale sa prikláňa k právnemu názoru, podľa ktorého *„má... evidencia cirkevných právnických osôb ministerstvom kultúry deklaratórny charakter a nie konštitutívny“* (uznesenie najvyššieho súdu z 26. júla 2017 v konaní sp. zn. 7 Cdo 11/2016), pre rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa nie je potrebné využiť postup podľa § 6 zákona o ústavnom súde (zjednocovanie odlišných právnych názorov senátov ústavného súdu). Dôvodom je skutočnosť preukázaná už v konaniach na najvyššom súde (sp. zn. 7 Cdo 11/2016, sp. zn. 6 Sžnz 5/2015), spočívajúca v zrušení sťažovateľa v I. rade dekrétom Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života prot. č. 17421/1990 z 13. novembra 2015. Tým došlo k splneniu rozhodujúcej podmienky na zánik sťažovateľa v I. rade, ktorej nesplnenie namietal vo viacerých skôr začatých konaniach na všeobecných súdoch a podľa ktorej o jeho právnej existencii je kompetentnou rozhodnúť iba Apoštolská stolica (kán. 584 Kódexu kánonického práva v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 3 ods. 4 Základnej zmluvy).

22. Ústavný súd neopomína vlastný právny názor (uznesenie sp. zn. II. ÚS 414/2014 z 24. júla 2014), podľa ktorého súkromnoprávna subjektivita a ústavnoprávna subjektivita sa nemusia nevyhnutne prekrývať, a preto nie je vylúčené, aby bola priznaná ústavnoprávna subjektivita (a prípadne aj subjektivita na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) aj takým právnym útvarom, ktoré nie sú fyzickými osobami ani právnickými osobami, ani inými právnymi subjektmi v zmysle súkromného práva. Zánikom súkromnoprávnej subjektivity totiž nemusí dôjsť nevyhnutne aj k zániku spôsobilosti byť účastníkom konania, pričom z tohto hľadiska treba mimoriadne citlivo pristupovať najmä k statusovým

konaniam, t. j. ku konaniam, ktorých meritom (predmetom) je rozhodovanie o spôsobilosti na práva (a tým aj spôsobilosti byť účastníkom konania). Ústavný súd v súvislosti so statusovými konaniami pripustil, že vo vzťahu k druhej alternatíve aplikácie § 19 Občianskeho súdneho poriadku [(text za bodkočiarkou („inak len ten, komu ju zákon priznáva“); v súčasnosti § 61 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok] môže jeho ústavne konformný výklad spočívať aj v priznaní spôsobilosti byť účastníkom konania *ad hoc* aj právnickej osobe, o ktorej zrušenie v príslušnom konaní ide, a to nielen v súvislosti s konaním pred všeobecným súdom, ale obdobne aj pri posúdení spôsobilosti byť účastníkom konania pred ústavným súdom a nositeľom ústavou garantovaných práv (porovnaj m. m. II. ÚS 414/2014).

23. Predmetom ústavného prieskumu v tu prerokúvanej veci však nie je postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktorým bola sťažovateľovi v I. rade odňatá spôsobilosť byť účastníkom konania, teda právna subjektivita, ale postup a rozhodnutie všeobecného súdu (najvyššieho súdu) v konaní o preskúmaní zákonnosti oznámenia správneho orgánu o vyradení zmluvy o užívaní poľovného revíru, ktorej stranou bol sťažovateľ v I. rade, z evidencie vedenej podľa § 16 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nevidí priestor pre aplikáciu právnych názorov vyslovených vo veci sp. zn. II. ÚS 414/2014 na posúdenie oprávnenosti sťažovateľa v I. rade podať sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 26. júla 2017 v konaní sp. zn. 2 Sžo 50/2016, ktorým bolo potvrdené zastavenie konania o tzv. správnej žalobe sťažovateľa v I. rade.

24. Sťažnosť sťažovateľa v I. rade (zrušeného 13. novembra 2015) doručená ústavnému súdu 26. novembra 2017 je preto podaná zjavne neoprávnenou osobou.

25. Pokiaľ ide o sťažnosť sťažovateľa v II. rade, bola odôvodnená tak, že „z dôvodu procesnej opatrnosti, že by ústavný súd nepriznal sťažovateľovi v I. rade v tomto konaní procesnú subjektivitu *ad hoc*, sťažovateľ v 2. rade poukazuje na skutočnosť, že je štatutárnym zástupcom sťažovateľa v I. Z tohto dôvodu je takou osobou, ktorá má na existencii skutočný záujem a skutočne môže spravodlivo chrániť práva sťažovateľa v I. rade. Preto sťažovateľ v 2. rade je oprávnený podať túto sťažnosť.“.

26. Sťažnosť podľa čl. 127 ústavy je prostriedkom ochrany vlastných práv (napr. I. ÚS 65/98, II. ÚS 191/04, IV. ÚS 549/2013), nie práv iného subjektu (napr. III. ÚS 337/07). Sťažovateľ v II. rade bol štatutárnym orgánom sťažovateľa v I. rade. Podľa uvedenej judikatúry ústavného súdu však on sám nemôže namietat' porušenie práv sťažovateľa v I. rade uznesením najvyššieho súdu v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, keďže toto uznesenie nezasahuje bezprostredne do sféry procesných práv sťažovateľa v II. rade, ktoré jediné sú v prerokúvanej veci namietané. Preto i sťažnosť sťažovateľa v II. rade je podaná zjavne neoprávnenou osobou.

27. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd nemohol rozhodovat' o ďalších návrhoch sťažovateľov, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podat' opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2018